

BUTLLETÍ DE L'ASSOCIACIÓ D'ARXIVERS I GESTORS DE DOCUMENTS VALENCIANS

PRESENTACIÓ

En acabant el 2010 i la dècada, el Butlletí torna a ser amb tots nosaltres. Com no podia ser d'una altra manera, la intervenció dels arxivers en la gestió documental ocupa un espai important. Des de Picanya i des de Gandia s'hi fan cròniques d'accions i propostes concretes que estan bullint i confegint-se, sobretot, a l'administració municipal.

Viatgem al passat, al segle XVII, a través dels llibres de compte i raó de la família Roig. Ens ho conta Enric Marí a través d'una entrevista. Clara Herrera, de l'Ateneu de Madrid, ens descriu la seua experiència en l'aplicació d'un programa descriptiu de software lliure promogut per l'ICA-CIA. Alfonso García, ens fa un repàs de CARMESÍ en el 5é aniversari del projecte. Les companyes del despatx de Garrigues ens il·lustren sobre l'ús de l'Intranet en les organitzacions i acabem amb un petit homenatge a José Luis Rodríguez de Diego. Trobarem, així mateix, algunes crítiques i planys en to informal i, com és habitual, farem un repàs legislatiu i alguna crònica d'encontres com el d'Arxivers Sense Fronteres a Barcelona.

Bon Nadal i bon any. I que els pressupostos ens siguen favorables.

Grau-Gandia, desembre de 2010.

FER COMPTES AL SEGLE XVII Entrevista amb Enric Marí García

Enric Marí García és historiador i responsable de la Secció de Relacions Socials i Corporatives del Grup CRM (Caixes Rurals del Mediterrani)

Enric Marí García és un veterà del Grup CRM. Treballa en Ruralcaixa des de més de 30 anys. Actualment forma part del Departament Institucional, com a responsable de la Secció de Relacions Socials i Corporatives.

Compagina la seua activitat amb la investigació històrica. És Llicenciat en Geografia i Història per la UV, amb Premi Extraordinari de Llicenciatura. Escriptor compromés en el patrimoni i la recuperació documental, compta amb diverses publicacions. Acaba d'obtenir la màxima qualificació en la defensa del treball final del "Màster Interuniversitari Història i Identitats Hispàniques en el Mediterrani Occidental (segles XV al XIX)" del Departament d'Història Moderna de la UV, amb el títol "El

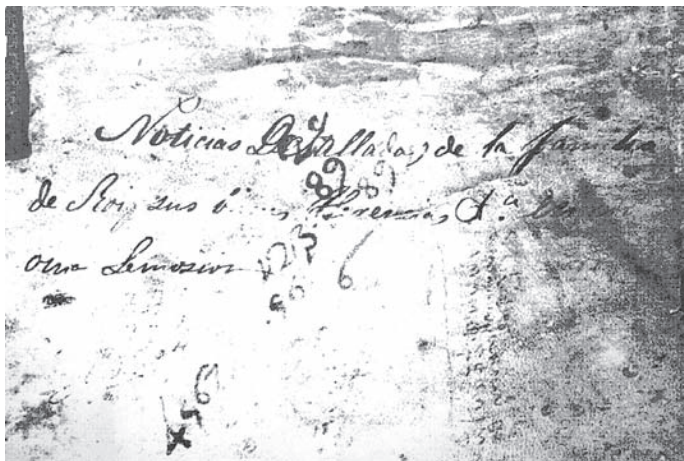
llibre de família dels Roig de València: la transmissió de la memòria a través d'un llibre de compte i raó".

Què són els llibres de compte i raó, i com trobares este llibre?

Els llibres de família, o llibres de compte i raó, com se'ls denomina al seu temps, són documents excepcionals,

molt rars, registres administratius, iniciats pel cap del llinatge, per a deixar memòria als hereus del patrimoni i dels honors de la família. És, en definitiva, l'exemplar principal dels llibres d'administració d'una casa, o d'una institució (confraria, convent, monestir...). El llibre que he presentat s'inicia l'any 1688, conté informació que es remunta al segle XIV, i continuà sent anotat pels hereus successius fins l'any 1871.

Vaig trobar el manuscrit al fons antic de la Biblioteca Valenciana, ara sabem que el va comprar Nicolau Primitiu l'any de la riuada, 1957, de la desapareguda biblioteca dels Barons d'Alcalalí.

Portada del llibre de família dels Roig de València

I a partir de la seua informació, reconstrueixes el patrimoni i la història de la família?

Sí, la informació que conté és molt valuosa, i ja he començat a regirar als arxius històrics: l'Arxiu del Regne, l'Arxiu de Protocols del Patriarca, o l'Arxiu de la Catedral, a València, també l'Arxiu de la Corona d'Aragó a Barcelona. Haurem de continuar la recerca amb documents de la baronia d'Alcalalí, ara digitalitzats a l'Institut Joan Gil-Albert d'Alacant, o a l'Arxiu Històric Nacional de Madrid. Amb la informació que dona este llibre, segur que trobarem molta informació al voltant d'esta família valenciana.

És veritat que la investigació als arxius històrics "enganxa"?

Sí, tot i que no som "Indiana Jones", com ens veuen alguns, els investigadors acabem absorts pel que anomenem "l'atracció de l'arxiu" i és que l'estudi de documents originals ens atrau com un camp magnètic i ens porta allà on calga, de vegades perdent dies de vacances, per tal de trobar aquell testament, inventari, plet o testimoni que ens manca per desfer un dubte en la reconstrucció històrica... i normalment, esta nova informació trobada obri nous interrogants... i torna a començar!

Com t'organitzes el temps per compaginar la investigació amb el treball?

Pràcticament dos o tres dies a la setmana dedique les vesprades a la recerca de documents i els caps de setmana a realitzar les notes catalogràfiques i registes, o la transcripció del document si el considere important... cal

guardar ordenadament la informació obtinguda dels documents originals, així després, a l'hora de redactar un treball, es pot extreure la informació adient i completar un bon estudi.

I què se sent quan trobes un document excepcional?

Uf, imagineu a Harrison Ford quan es troba amb l'Arca de l'Aliança...!! (rialles)... bromes a banda, és una gran satisfacció, quasi com si trobares un tresor.

Quin document has localitzat que t'haja produït eixa sensació?

Potser els inesperats: quan estudiava els Falcó de Benifaió -el meu poble- vaig trobar el testament de don Fèlix Falcó de Belaochaga, "novator" valencià, escrit de la mà d'un amic, perquè don Fèlix sofria parkinson... i l'amic resultà ser el pare Vicent T. Tosca, l'autor del més famós plànol antic de València, amb una cal·ligrafia excepcional i el segell dels Falcó en lacre, el mateix que encara es conserva a la plaça major de Benifaió. O el mateix llibre de família dels Roig que ara he transcrit, localitzat després de quasi un segle considerant-se perdut, i darrere del qual jo anava ja dos o tres anys, i que ha resultat ser un dels més importants texts d'escriptura en primera persona del Barroc valencià.

I tens nous projectes?

És clar que sí. Hem deixat ja un resum de la Tesi de Màster amb la transcripció del llibre de família dels Roig, al Servei de Publicacions de la Universitat de València, per tal d'estudiar la possibilitat de publicar-lo a la Col·lecció Fonts Històriques Valencianes; i ja he iniciat els tràmits d'inscripció d'una futura Tesi Doctoral sobre els Roig a l'Edat Moderna, al Departament d'Història Moderna de la UV.

Gràcies per difondre la teua passió pels arxius. Ens recomanes un llibre per qui estiga interessat?

Crec que val la pena llegir "La atracció del archivo", d'Arlette Farge (ed. Alfons el Magnànim, València, 1991). Un llibret que es llig d'una tirada, d'una investigadora francesa, que prové del Dret i de la Història del Dret, i que s'ha consagrat a l'estudi dels costums populars francesos del segle XVIII, a partir dels arxius policials: l'interés està servit.

Entrevista realitzada per Francisca Romero Nàcher, responsable de la Secció de Mitjans de Comunicació del Grup CRM.

*Víctor Almonacid Lamelas, Secretari General
Fernando Gallego García, Tècnic informàtic*

II. La planificació estratègica i el pla d'actuació per a la implementació de l'administració electrònica.

Des de fa més de vint anys, la gestió integral de l'Ajuntament de Picanya es basa en un Pla de Gestió Anual (coincidint en vigència amb el Pressupost), organitzat per Àrees (les quatre grans Àrees de l'Ajuntament, la direcció de les quals correspon sempre a Tècnics, no a polítics, erigint-se en un model tecnocràtic), que marca els objectius generals i sectorials de l'Ajuntament, dins de les directrius i línies d'actuació previstes, bé perquè deriven de Plans anteriors, bé perquè es presenten com a objectius nous, imposats legal o socialment, la consecució dels quals apareix ex novo necessària. Dins d'esta línia general de Planificació Estratègica s'engloba l'actual Pla d'actuació per a la implementació de l'Administració Electrònica.

Quant a este Pla d'Actuació, es tracta d'un calendari d'actuació per al necessari impuls i progressiva implantació dels mitjans necessaris per a adaptar-se a l'Administració Electrònica, per la qual cosa consta d'un cronograma que fa coincidir determinats objectius amb les dates següents:

Fase prèvia (juny 2009):

- Anàlisi del nivell propi de desenvolupament informàtic i de la situació tecnològica.
- Aprovació de l'instrument jurídic —el Reglament d'Administració electrònica (<http://www.picanya.org/00neoweb/03infoadmin/documents/reglamentadministracioelectronica.pdf>)— que desenvolupe i adapte la normativa vigent en matèria d'Administració electrònica.
 - Creació del Departament d'Informàtica

Fase 1- Reorganització de sistemes (juny-octubre 2009):

- Control de seguretat d'accés a la informació per a compliment de privacitat i LOPD.
- Impuls de comunicació interna per mitjans electrònics.
- Difusió interna del Pla d'Actuació.
- Formació.

Fase 2 - Administració electrònica - *Backoffice* (setembre 2009 – Juny 2010):

- Adquisició i implantació de programari de seguiment d'expedients, firma digital reconeguda i certificada i gestió documental.
- Integració d'aplicacions de *backoffice* de gestió municipal (padró d'habitants, registre, comptabilitat, gestió

tributària, etc., amb gestor d'expedients)

- Reenginyeria de processos i formació als usuaris en les dites especificacions.

Fase 3 - Administració electrònica – *Backoffice* integrat amb *Frontoffice* (desembre 2009-gener 2011):

- Implantació de registre telemàtic integrat amb registre presencial.
- Implementació d'accés a tràmits telemàtics enllaçats amb els tràmits electrònics presencials implementats en la Fase 2.

En definitiva, a partir d'este moment els ciutadans de Picanya podran obtenir informació i conèixer els procediments que poden gestionar des de qualsevol terminal informàtic, sense necessitat desplaçar-se físicament a l'Ajuntament, beneficiant-se de l'ús de les noves tecnologies i evitant en la mesura que siga possible desplaçaments, amb el consegüent estalvi de temps i dinamisme que això suposa.

Objectius aconseguits actualment:

- Pla de Contingències
- Màquines
- Programari
- Projecte d'interconnexió municipal fibra òptica.
- Web Corporativa 2.0
- Backoffice integrat a un 90 %
- Sistema de tramitació electrònica de procediments en un 40%
- Sistema d'Informació Comptable
- Gestió esportiva
- Òrgans Col·legiats
- Expedients d'Obres
- Registre electrònic
- Seu electrònica: <https://mesfacil.picanya.org/portalCiudadano/portal/inicio.do>

III. Conclusió

En conclusió, l'Ajuntament de Picanya, a través d'un esforç que entenem és més psicològic que organitzatiu o econòmic (de fet entenem que estalvia recursos), s'avança a la mitjana de les AAPP en la implantació d'un projecte la generalització de la qual imposa ja la Llei. Això sí, amb la peculiaritat que, els que hem participat en ell, opinem modestament que es tracta d'un procés executat de forma exemplar, progressiva en el temps, des de dins cap a fora (teoria de la punta de l'iceberg: backoffice-frontoffice) i amb el punt de mira sempre posat en el principi de qualitat en la prestació de servicis al ciutadà del segle XXI.

UNA EXPERIÈNCIA AMB ICA-AtoM beta EN L'ARXIU DE L'ATENEO DE MADRID

Clara Herrera Tejada
Arxiu de l'Ateneo de Madrid

Una mica apurada vaig accedir a la invitació d'aquest butlletí per escriure unes notes sobre la utilització en el nostre arxiu del programa *ICA-AtoM*. He de dir que no tinc cap autoritat per parlar sobre programari lliure i que els meus coneixements informàtics no van més enllà del que sap un simple usuari. Tot siga dit, aquesta experiència és un poc arriscada, malgrat que ens hi hem llançat amb una decisió ferma. Però trobe que posar en comú allò que fem és útil per a tots, i fins i tot ens ajudarà a vore millor aquells errors en què hem de cometre per continuar aprenent.

El punt de partida ha estat un projecte de recuperació de l'arxiu de l'*Ateneo de Madrid*, que veié desaparèixer quasi tota la seua documentació per les circumstàncies polítiques esdevingudes després de la Guerra Civil. Com gairebé era previsible, l'arxiu no es va recuperar. Però el treball dut a terme per María Olivera Zaldúa i Fernando Síglor Silveira, va aconseguir recopilar milers de notícies de premsa sobre l'activitat de l'Ateneo en les dècades de 1930 i 1950. Aquests documents seran la base d'un projecte a llarg termini que té l'objectiu de formar una col·lecció de retalls de premsa digitalitzats, a fi d'obtenir una font alternativa a l'arxiu històric desaparegut, que permeta reconstruir l'activitat de l'*Ateneo* des de la seua fundació en 1835.

Aquest projecte, finançat amb una ajuda del Ministeri de la Presidència, es va desenvolupar amb el compromís de tindre la màxima difusió en Internet. Per això, buscarem una base de dades que permetera la consulta en la web dels documents digitals i el cost de la qual fóra assequible a un pressupost molt estret. Després d'haver vist diverses possibilitats, vam fer una prova amb *Archon* (programa de codi obert desenvolupat per la Universitat d'Illinois), encara que finalment l'aparcarem perquè la seua estructura, molt ajustada al model arxivístic nord-americà, no semblava molt operativa per a les nostres necessitats. Llavors vam conèixer el projecte *ICA-AtoM*, que estava en fase beta. L'empresa *xsto.info*, que ja portava anys mantenint els nostres servidors *GNU/Linux*, ens va animar a utilitzar-lo i es va embarcar en la instal·lació i configuració d'aquest programa que, a pesar d'estar en fase beta, tenia un suport informàtic prou potent i que ells coneixien bé.

ICA-AtoM és l'acrònim d'*International Council on Archives-Access to Memory*. És a dir, un projecte de programari lliure promogut pel Consell Internacional d'Arxius, la finalitat del qual és proporcionar als arxius d'arreu del món una eina per a difondre els seus fons en la web. Està construït sobre el framework de desenvolupament d'aplicacions *symfony*, que alhora es basa en llenguatge de programació *PHP*. Tota la informació referent al sistema es pot consultar en la seua pàgina www.ica-atom.org, on també és

possible accedir a una demo de l'última versió publicada.

La característica principal d'*ICA-AtoM* és que està adaptat escrupolosament a totes les normes internacionals de descripció arxivística (*ISAD(G)*, *ISAAR (CPF)*, *ISDF*, *ISDIAH*), tant que el programa genera un avís d'alerta quan falta un camp obligatori o es produeix alguna inconsistència en la introducció de dades. Permet realitzar una perfecta descripció multinivell, on l'usuari pot navegar pel quadre de classificació i consultar els diversos elements. La seua estructura atén a les entitats principals o classes d'"objectes" sobre els quals s'arregla informació: documents d'arxiu, agents, funcions, temes i llocs; tot això facilita el control d'autoritats i de vocabulari, al mateix temps que s'adapta encertadament al model conceptual de descripció arxivística que hui exigeixen totes les normes. El programa permet associar a les descripcions qualsevol classe d'objectes digitals de manera fàcil i ràpida. Inclou també la possibilitat d'incorporar fons de diferents arxius, la qual cosa converteix al sistema en un inventari col·lectiu per a xarxes d'institucions. És molt atractiu i fàcil d'utilitzar per mitjà d'una aplicació web, que permet el registre d'usuaris diferents (administrador, arxiver, investigador, anònim, etc.) als que es pot assignar una varietat de permisos tant d'actuació com d'accés a fons. L'usuari pot consultar els fons per mitjà d'un recorregut pel quadre de classificació, la cerca per paraules clau o la navegació pels diferents llistats de noms, matèries, llocs o objectes digitals. El programa és multilingüe i el propi usuari administrador pot traduir fàcilment els termes. En resum, ens sembla una eina excel·lent per a la difusió en la web dels nostres arxius.

En concret, en l'*Ateneo* volíem una eina per tractar els retalls de premsa com una col·lecció arxivística, de manera que permetera tant el rastreig cronològic document a document, com la consulta per termes o paraules clau. A aquesta col·lecció s'unirà en un futur tot l'inventari de l'arxiu, que per ara està en fase d'organització. Començarem per provar la versió beta 1.07 i al maig de 2010 vam fer pública en la web la versió 1.08, que amb només 150 documents i algunes inconsistències pensarem que almenys començaria a ser útil, no sols a l'investigador sinó a la comunitat arxivística. Jonathan Araña Cruz és l'informàtic que ha fet possible tot açò i qui ha afrontat el repte que suposa treballar amb un programa en beta. Estem a punt de publicar ja la versió 1.09, que inclou tants canvis com problemes ens ha donat. A les acaballes d'enguany està prevista la versió definitiva. Esperem que llavors ja puguen adoptar-la molts arxius i que el nostre granet d'arena haja tingut alguna utilitat. Es pot consultar en la nostra web www.ateneodemadrid.com.

PROJECTE CARMESÍ

5 anys digitalitzant el nostre llegat documental

Durant aquest període s'han digitalitzat més de 750.000 pàgines que són testimoni de la rica història de la regió de Múrcia.

Orige i context del projecte

Región de Murcia Digital és un projecte que té com a principal objectiu el foment de l'ús i de la participació dels ciutadans en Internet, posant a disposició dels mateixos un ampli ventall de continguts i serveis de caràcter eminentment regional a través del Portal www.regmurcia.com.

Un dels canals emblemàtics d'aquest portal és el dedicat a la història de la regió de Múrcia, essent possible consultar un amplí i rica varietat de continguts que van des de la prehistòria fins a l'edat contemporània, tot plegat amb un destacat tractament multimèdia per mitjà de la incorporació d'espais virtuals i audiovisuals que fan servir animació generada per ordinador per a recrear escenaris, personatges i esdeveniments històrics.

En definitiva, un punt de trobada, on el passat de la regió de Múrcia cobra vida gràcies a les Noves Tecnologies, i on no podia faltar el principal testimoni que ha arribat als nostres dies d'aquest ric llegat, el patrimoni documental, representat a través del projecte CARMESÍ.

Fases del projecte

El projecte CARMESÍ naix a l'octubre del 2005 amb l'objectiu d'aconseguir la digitalització, catalogació i divulgació dels arxius històrics de la regió de Múrcia.

La complexitat del projecte suposa un important esforç de col·laboració entre institucions que aporten el seu patrimoni, coneixement, tecnologia i finançament. Bon exemple d'açò és que, en aquests cinc anys de camí, prop d'una trentena d'institucions han participat en CARMESÍ: la Fundación Integra, la Dirección General de Promoción de la Cultura i del Libro, la Fundación Séneca, 19 arxius municipals...

Donada l'envergadura del projecte, es decideix realitzar-lo per fases, i així, en la primera fase es digitalitza i cataloga la totalitat dels documents medievals que es custodien en els arxius públics de la regió de Múrcia, obtenint-se en total 70.000 imatges.

En la segona i tercera fase del projecte es treballa amb totes les Actes Capitulars dels segles XVI i XVII, custodiades en els arxius públics de la regió de Múrcia, afegint-se d'aquesta manera més de 300.000 imatges al projecte CARMESÍ.

Durant la quarta fase s'incorporen 19.000 imatges de documents socioeconòmics dels segles XVIII i XIX, junt amb més de 35.000 fotografies antigues.

En la cinquena fase s'han digitalitzat més de 165.000 pàgines, la major part pertanyents a capçaleres de premsa dels segles XIX i principis del XX.

I finalment, durant l'any 2010, s'està continuant amb la tasca de digitalització de la premsa murciana amb 80.000 noves pàgines, i ampliant l'horitzó temporal de les actes capitulars al segle XVIII, per mitjà de la digitalització de més de 90.000 pàgines d'aquest període.

Fons digital en Internet

Una vegada digitalitzat i catalogat cada document, s'incorpora al fons digital del CARMESÍ en Internet, disponible en www.regmurcia.com/carmesi. Ací, l'usuari troba diferents opcions de cerca per localitzar els documents antics, accedir a les seues fitxes de descripció i catalogació, i en última instància, consultar la còpia digital del document original.

Pròximament s'incorporaran dos nous serveis, una hemeroteca per a consultar totes les capçaleres de premsa digitalitzades i una fototeca per a navegar pel material gràfic que forma part dels fons digitalitzats del Projecte CARMESÍ.

Caràcter divulgatiu

Seguint la línia de treball del Portal Región de Murcia, en el Projecte CARMESÍ també es presta especial atenció a l'aspecte divulgatiu dels seus continguts, incloent-se per un costat textos descriptius sobre els diferents tipus de documents antics i per un altre, s'han incorporat 2.700 transcripcions dels documents medievals més interessants, gràcies a la col·laboració de la Real Academia Alfonso X El Sabio, que acosten aquests manuscrits a tots aquells usuaris no especialistes i que normalment no disposen dels coneixements necessaris per a desxifrar el contingut dels documents originals.

Després d'aquests anys de vida, el projecte CARMESÍ haurà suposat la digitalització de més de 750.000 pàgines de documents antics, que són el testimoni de set segles del ric passat de la regió de Múrcia, i que ara gràcies a les Noves Tecnologies estan més que mai a l'abast de tothom.

Región de Murcia Digital (www.regmurcia.com), és un projecte coordinat per la Fundación Integra i emmarcat en el III Plan de Desarrollo de la Sociedad de la Información de la Región de Murcia. És una acció finançada per la Comunidad Autónoma de la Región de Murcia i amb fons europeus FEDER.

Alfonso García López
Fundación Integra

Noelia Plaza
Patricia Almansa
Garrigues Abogados

Durant els últims vint anys, el desenvolupament de les tecnologies de la informació i la comunicació ha canviat la forma en la qual les persones viuen, treballen i fan negocis. Aquesta revolució informativa ha posat a Europa en el camí cap a una economia basada en el coneixement.

Actualment, són moltes les empreses que es troben desbordades a l'hora de gestionar la seua documentació i on el pas al món digital ha suposat una gran ajuda, però ha arribat el moment en el qual ens veiem en la necessitat de buscar un sistema que ens simplifiqui el treball i sobretot, trobar els documents que necessitem. Per això necessitem una sèrie d'eines que ens ajuden a gestionar el coneixement, que capturen, busquen, recuperen, emmagatzemen i difonguen la informació amb la finalitat de servir a l'estratègia de l'empresa.

Una d'aquestes eines, i en la qual ens anem a centrar en aquest article, és la Intranet. Definirem aquest concepte com la xarxa informàtica que utilitza els protocols de comunicació propis d'Internet, desenvolupada la majoria de vegades per a ús intern i exclusiu d'una organització.

La utilització d'aquests protocols permet obtenir grans beneficis, com per exemple, la integració articulada i ergonòmica de tots els recursos informàtics que s'utilitzen en la implantació d'un programa de gestió del coneixement en una organització, i en la comunicació directa entre els membres de la mateixa. Desenvolupar una Xarxa Interna de Comunicació (Intranet) té com a finalitat recolzar la tasca diària del treballador ja que estableix, analitza, i, agilitza processos interns. Aquest servei es constitueix en un vincle de l'empleat amb l'empresa i si s'implementa correctament pot arribar a ser una eina eficaç de motivació.

L'ocupació de la tecnologia Internet i la seua aplicació a nivell intern per a ús comunicatiu com és una Intranet, ha arribat a les organitzacions en un moment en el qual la informació i les idees s'han convertit en recursos summament estratègics per a l'èxit.

La tendència del creixement exponencial de les intranets és la resposta espontània a una necessitat vital per al món empresarial d'avui: disposar d'un eficient mecanisme de confiança per a la comunicació interna.

Per això, les organitzacions demanen cada vegada més intranets que responguen a l'evolució de les xarxes de les seues empreses.

El desenvolupament de les intranets s'ha produït en resposta a l'augment de recursos en suport electrònic: bases de dades, butlletins oficials, portals, catàlegs en línia, biblioteques virtuals, centres d'informació, revistes, etc. que feien necessari inventariar les fonts d'ús quotidià i posar-les a la disposició dels professionals de l'organització de manera senzilla i ràpida.

La creació de les Intranets facilitarà compartir el coneixement dins de les organitzacions, d'una banda com a eina de treball (amb continguts més tècnics i accessibles als professionals de l'organització) i com a eina de comunicació interna (amb continguts de caràcter corporatiu per a tota l'organització).

La funció principal de les Intranets és la de reconèixer alguna cosa que està en la ment de les persones i convertir-ho en actiu empresarial al que poden accedir, i que puga ser utilitzat per un major nombre de persones. Una intranet serveix com a punta de llança de treballs cooperatius i font de dipòsit del capital humà.

Diem que permet intercanviar experiències, i per tant, coneixement, perquè facilita la comunicació, entesa com la possibilitat de participació on s'intercanviaran vivències, experiències i objectius comuns. L'èxit d'un sistema de gestió del coneixement passa per conèixer qui coneix què dins l'empresa.

Però no és fàcil posar-ho en funcionament, ja que es necessita una cultura corporativa de compartir aquest coneixement. Transmetre aquesta cultura corporativa a tots els empleats és labor de la comunicació interna. Els responsables d'aquesta àrea han d'assumir aquest repte com un dels principals en el seu quefer diari, ja que l'èxit de la gestió de coneixement descansa sobre la base d'una bona comunicació interna i assentament d'una cultura corporativa en el si de l'organització. Haurà de realitzar-se un esforç intens per fer aflorar i objectivar aquest coneixement individual per integrar-ho amb les dotacions cognitives d'altres companys.

Els beneficis que aporta una intranet per a la comunicació interna en l'empresa són suficientment importants com perquè cada organització es plantege invertir temps i esforç en explotar aquest recurs. Alguns dels més significatius són:

- L'optimització de la informació unificant-la i facilitant el seu tractament, accelerant així el pas de la gestió de la informació a la gestió del coneixement. S'aconsegueix que la informació siga més homogènia, ordenada i que s'actualitze diàriament, quedant accessible de forma immediata per al professional que la demanda. La Intranet es converteix així en una font fiable i actualitzada d'Informació.
- Accés ràpid a la informació. Està activa les 24 hores del dia, 7 dies a la setmana, la qual cosa la converteix en una eina de gran dimensió, en la qual no és necessari estar en un temps i un espai determinat per poder fer ús d'ella, acurtant distàncies geogràfiques i temporals.
- Centralització de totes les àrees de l'organització, fomentant el treball en equip dels diferents departaments de l'organització. La informació pot ser consultada per diversos usuaris al mateix temps, la qual cosa agilitza la seua circulació i a la vegada fa que siga més fluïda. S'aconsegueix sobretot augmentar el flux d'informació i a compartir coneixement. A més, la tecnologia intranet permet la col·laboració en grup, aconseguint la comunicació des de diferents direccions en les organitzacions.
- Estalvi econòmic, ja que es redueix el consum de paper, de telèfon, de l'espai físic en l'oficina, etc. de forma notable, generant així beneficis operatius per

a l'empresa.

Seria interessant citar alguns números publicats en les últimes enquestes publicades per IBM en organitzacions tant públiques com a privades d'EUA, on el 96% de les organitzacions van assenyalar estar construït o utilitzant un lloc Web intern, enfront del 4% que no tenia plans de fer inversions en aquesta tecnologia. En la mateixa enquesta s'indica que la mitjana de recerca d'informació per part d'un empleat, representa entre un 25% i 30% del seu dia de treball. Les dades assenyalades són bastant eloqüents, i parlen per si soles de la importància que tant grans com a petites i mitjanes empreses compten amb la seua pròpia Intranet.

Com a conclusió, podem dir que la Intranet té com a funció principal convertir la informació en valor, ja que elimina barreres de distància i disponibilitat d'informació, i al mateix temps connecta a múltiples persones en diversos llocs, en el mateix moment.

S'ha d'intentar que els directius fomenten una cultura que ajude a compartir el coneixement, és a dir, que tracte de forjar unes actituds en els professionals de l'organització per voler i poder aprendre del coneixement del company. Això aporta interactivitat, i una millor i més fluïda relació interpersonal entre professionals.

En l'era del coneixement i de les noves tecnologies, organitzar la gestió documental de la nostra empresa amb ajuda d'una Intranet suposarà un esforç de rigor, amb el qual l'organització es veurà molt beneficiada tant a curt, a mitjà com a llarg termini.

CRÒNICA DE LES V JORNADES D'AsF *Cooperar formant, formant cooperants* Barcelona, 19-20 de novembre de 2010

Aquestes jornades van servir per aplegar membres d'aquesta ONG i persones interessades en el tema al voltant d'una proposta de reflexió certament equilibrada: periodistes, arxivers amb experiència de cooperants, pedagogs, bibliotecaris, càrrecs universitaris i membres d'altres ONGs es van donar cita per llençar reflexions i propostes al voltant de la cooperació internacional amb motiu de la conservació del patrimoni documental i el seu ús com garantia de l'exercici dels drets humans.

L'experiència viscuda ens diu que no val un ajut puntual d'un parell de setmanes per tornar a casa i deixar les coses més o menys com hi eren. Cal crear estructures estables, relacions horitzontals i pensar bé els recursos materials i

Jesús E. Alonso López
Arxiu Històric de Gandia

personals que s'hi inverteixen. D'ací la importància de la formació de cara als països amb els que es col·labora i de cara als mateixos cooperants. Tots els ponents hi van estar a l'alçada de les circumstàncies, si bé uns es van recolzar més en la seua praxis i d'altres en reflexions més generalistes des de l'ètica (la capacitat d'indignació humana està en l'arrel de la cooperació) o la metodologia formativa, casos, respectivament, de Vanessa Peinado i Miquel Àngel Essombra.

Entre les conclusions va ser important el fet de constatar que s'imposen nous models de formació, basats en el pensament pràctic i crític, la conveniència de crear una empatia amb tots els implicats, així com la necessitat de comptar amb aliats d'altres ONGs i un marc general consistent per a que la cooperació no esdevinga aigua de borralls o esforç balder.

RESOLUCIÓ de 29 d'octubre de 2010, de la consellera de Justícia i Administracions Públiques, per la qual es concedixen les ajudes econòmiques destinades a les entitats locals per a la seua incorporació a la plataforma electrònica comuna d'administració electrònica de la Comunitat Valenciana.

http://www.docv.gva.es/datos/2010/11/08/pdf/2010_11986.pdf
(DOCV de 8/11/2010)

DECRET 165/2010, de 8 d'octubre, del Consell, pel qual s'establixen mesures de simplificació i de reducció de càrregues administratives en els procediments gestionats per l'administració de la Generalitat i el seu sector públic.

http://www.docv.gva.es/datos/2010/10/14/pdf/2010_11021.pdf
(DOCV de 14/10/2010)

RESOLUCIÓ de 5 d'octubre de 2010, del director general de Modernització, de la Conselleria de Justícia i Administracions Públiques, per la qual es fa pública la setena relació d'adhesions acceptades de conformitat, de diverses entitats locals de la Comunitat Valenciana al Conveni Marc de col·laboració entre la Generalitat, les diputacions provincials i la Federació Valenciana de Municipis i Províncies, en matèria d'administració electrònica en l'àmbit de la Comunitat Valenciana.

http://www.docv.gva.es/datos/2010/10/14/pdf/2010_10867.pdf (DOCV de 14/10/2010)

Aprovacions definitives de les Ordenances sobre Administració Electrònica.

Alacant

Altea (BOP d'Alacant, de 14/10/2010).

València

Llanera de Ranes. (BOP de València, de 4/12/2010).

Massanassa. (BOP de València, de 4/12/2010).

Gàtova. (BOP de València, de 29/11/2010).

Cerdà (BOP de València, de 21/10/2010).

Vallada (BOP de València, de 06/10/2010).

Conselleria de Solidaritat i Ciutadania (BOP de València, de 04/10/2010).

Aprovacions inicials de les Ordenances sobre Administració Electrònica.

Alacant

Mutxamel (BOP d'Alacant, de 12/11/2010).

Pego (BOP d'Alacant, de 11/10/2010).

Teulada (BOP d'Alacant, de 23/11/2010).

Castelló

Caudiel (BOP de Castelló, de 11/11/2010).

Algimia de Almonacid (BOP de Castelló, de 04/12/2010).

Torralba del Pinar (BOP de Castelló, de 04/12/2010).

Torre d'en Doménec (BOP de Castelló, de 04/12/2010).

Vallibona (BOP de Castelló, de 07/12/2010).

València

Bocairent (BOP de València, de 25/11/2010).

Puçol. (BOP de València, de 19/11/2010).

Carcaixent, aprovació provisional (BOP de València, de 18/11/2010).

Fuenterrobles (BOP de València, de 06/11/2010).

Manises (BOP de València, de 06/11/2010).

Bolbaite (BOP de València, de 25/10/2010).

Xeraco (BOP de València, de 18/10/2010).

La Pobla Llarga (BOP de València, de 09/10/2010).

Quesa (BOP de València, de 07/11/2010).

SUMAR PER A AVANÇAR Conveni entre l'AAV i l'Ajuntament de Gandia

Foto: Juanxo Ribes

Que la documentació electrònica ha irromput amb força en la vida pública, és una veritat que ja no es pot qüestionar. Que els arxivers hem de ser els responsables de la gestió de documents electrònics de les organitzacions, és una veritat per la que encara hem de lluitar.

El darrer mes de novembre, l'Associació d'Arxivers i Gestors de Documents Valencians i l'Ajuntament de Gandia donaven un xicotet pas ben important en la consecució dels nostres objectius. Van signar un conveni en el que ambdues institucions manifestaven "l'interès per a sumar esforços" i acordaven "crear una línia de treball conjunta per a la formació tècnica dels professionals de l'arxiu [...] i d'investigació pràctica [...] en la simplificació administrativa, la reenginyeria de processos i l'Administració electrònica".

El conveni és el resultat de la inevitable convergència de dues organitzacions preocupades per la modernitza-

ció administrativa, la millora de la qualitat dels serveis prestats i la formació dels arxivers de la nostra comunitat. L'AAV va abordar el tema en les seues Jornades del mes de maig, i l'Ajuntament de Gandia ha apostat fortament per la modernització administrativa i la reenginyeria de procediments.

Fruit de l'acord signat és la jornada formativa que va tindre lloc a Gandia pocs dies després. Sota el títol "La simplificació de procediments en la e-administració", amb una metodologia pedagògica d'allò més dinàmica, i amb una clara intenció pràctica i de participació, els responsables de l'Arxiu Municipal Administratiu van intentar transmetre "l'experiència real de l'Ajuntament de Gandia i les tècniques de racionalització i millora productiva" que tants bons resultats han donat en la Corporació de la ciutat ducal. A més, vam poder conèixer altres experiències en la mateixa direcció, com la de l'Ajuntament de Terrassa i la de la Universitat de Còrdova.

Sens dubte, actuacions com aquestes són les que ens fan sumar actius en el posicionament de l'arxivística sobre el nou escenari electrònic, i esperem que el conveni signat ens oferisca més oportunitats d'avançar en coneixements com la del passat mes de novembre.

EL DEFENSOR DE L'ARXIVER

Qui s'encanta no les tasta.

Al DOCV del 5 de novembre de 2010 varen eixir publicades diverses Resolucions per les quals s'aminoren i es deixen sense efecte determinades concessions d'ajudes per a la realització de treballs de digitalització i restauració de documents d'arxiu i per a la millora de les seues instal·lacions...

Costa creure que, a l'època de la societat de la informació, encara hi haja pobles i els seus responsables en la parra. Sí, sí: en-la-pa-rra.

Resulta que ara que ens donen diners, no ens fan falta... ¿?

On estàveu Albatera? Algimia de Alfara? Artana? Barracas? Bellreguard? Castellfort? Catral? Matet? Palmera? Piles? Puçol? Quatretonda?

Pego? Xàtiva?

On teniu a l'arxiver?

Nostic-al-loro

Parole, Parole

Diuem que la *Conselleria de Cultura y Deporte* se ha dotado de una aplicació informàtica que cuenta con las características y funcionalidades necesarias para la puesta en marcha de un sistema de información y gestión integral de los archivos del Sistema Archivístico Valenciano.

Però... *tú SAVEX dónde está?* Jo tampoc.

En el credo está que ha de venir...

Safarrantxo

EL LATIDO DEL CORAZÓN DEL ARCHIVO DE SIMANCAS

Un año después de su jubilación, en recuerdo

María del Olmo

Arxiu Històric Provincial d'Alacant

Vaig conèixer José Luís Rodríguez de Diego en un curs de la Universitat d'Alacant. Del programa, em va seduir la seua ponència: *El archivo general de Simancas. Balance y perspectivas de un proyecto archivístico*. Va despertar en mi l'atracció nascuda després de la lectura, en 1993, del seu magnífic llibre: *Los archivos españoles: Simancas*.

Ens va convidar llavors a visitar el seu arxiu. Com a viatgers anglesos del XIX, vam organitzar un comboi d'arxiviers. Arribant a Simancas, la contemplació de l'imponent castell il·luminat, és el primer record del sentiment del batec de la Història.

Amb José Luís creuem la porta centenària de l'arxiu, la seua poca altura va generar en algú el pensament que en travessar-la es fa la primera reverència davant de l'espai sacre on s'entra... era el començament de la promesa albergada de penetrar l'ànima de l'arxiu de Simancas.

Vaig comentar en el debat de la seua xarrada, que havia entés a través de José Luís, que en aquell moment històric, en el que es va plasmar el projecte de l'arxiu, van coincidir tres personatges imprescindibles per a aquell repte: Felip II, Juan d'Herrera i l'arxiver Diego d'Ayala. Van compartir una nova concepció de la idea d'"arxiu", que després s'ha anat consolidant: estructura d'edifici, dependències, disposició davant de les condicions geogràfiques i climàtiques, conservació...I sobretot, van participar del sentit que construïen eternitat: "la història de l'arxiu i l'arxiu de la història", donant vida al primer alé de l'arxiu.

Meditava jo en les similituds que trobava entre Diego d'Ayala i José Luís Rodríguez de Diego, i bromejava amb la "casualitat" del "Diego". En estos temps en què s'imposa la bogeria de les noves tecnologies arrasant per on passen, els arxius i arxiviers no som aliens a això, correm riscos importants a l'oblidar que eixes noves tecnologies són un instrument de treball, convertint-les, de vegades, en la raó de ser d'aquest. Hi ha quelcom que transcendeix l'esdevenir diari, som depositaris de la memòria de la societat, memòria que tal vegada hui preocupa poc, no pensem que si la perdem, cometrem errors evitables des de l'experiència del passat, perdrem la nostra identitat, i potser ens venguem al mal postor d'un progrés sense rumb clar.

Conocí a José Luís Rodríguez de Diego en un curso de la Universidad de Alicante. Del programa, me sedujo su ponencia: El archivo general de Simancas. Balance y perspectivas de un proyecto archivístico. Despertó en mí la atracción nacida tras la lectura, en 1993, de su magnífico libro: Los archivos españoles: Simancas.

Nos invitó entonces a visitar su archivo. Como viajeros ingleses del XIX, organizamos un convoy de archiveros. Llegando a Simancas, la contemplación del imponente castillo iluminado, es el primer recuerdo del sentimiento del latido de la Historia.

Con José Luís cruzamos la puerta centenaria del archivo, su poca altura generó en alguien el pensamiento de que al atravesarla se hace la primera reverencia ante el espacio sacro en el que se entra...era el comienzo de la promesa albergada de penetrar el alma del archivo de Simancas.

Comenté en el debate de su charla, que había entendido a través de José Luís, que en aquel momento histórico, en el que se plasmó el proyecto del archivo, coincidieron tres personajes imprescindibles para aquel reto: Felipe II, Juan de Herrera y el archivero Diego de Ayala. Compartieron una nueva concepción de la idea de "archivo", que después se ha ido consolidando: estructura de edificio,

dependencias, disposición ante las condiciones geográficas y climáticas, conservación...y sobre todo, participaron del sentido de que construían eternidad: "la historia del archivo y el archivo de la historia", dando vida al primer aliento del archivo.

Meditaba yo en las similitudes que encontraba entre Diego de Ayala y José Luís Rodríguez de Diego, y bromeaba con la "casualidad" del "Diego". En estos tiempos en los que se impone la locura de las nuevas tecnologías arrasando por donde pasan, los archivos y archiveros no somos ajenos a ello, corremos riesgos importantes al olvidar que esas nuevas tecnologías son un instrumento de trabajo, convirtiéndolas, a veces, en la razón de ser de éste. Hay algo que trasciende el acontecer diario, somos depositarios de la memoria de la sociedad, memoria que tal vez hoy preocupa poco, no pensamos que si la perdemos, cometeremos errores evitables desde la experiencia del pasado, perderemos nuestra identidad, y puede que

La visita a Simancas a través de la mirada de José Luís, ens va endinsar en el més íntim de la nostra essència d'arxivers: ens trobem amb Carles V, monarca encara medieval, guerrer impenitent, tancat en el seu xicotet cub de "Carles V", després d'ell Felip II, primer monarca sedentari. Va entendre el sentit d'Estat reflectit en aqueixa cita de l'historiador, que sol usar José Luís: "des dels papers menejava el món". El rei va saber que els documents eren poder, i va iniciar una croada sense analogia amb les batalles de son pare, a favor del seu arxiu, i va disposar com a almiralls a Herrera i a Diego d'Ayala: Va visitar l'arxiu i es va tancar entre els seus murs, captivat pel que allí es gestava, sense atendre als festejos de la vila en el seu honor. Amb dificultats, les finances reials van sufragar les despeses de la construcció de l'arxiu. Va destinar a l'arquitecte que va erigir el seu palau, a construir les estances dels documents del seu regnat i li va demanar un bella habitació per a la documentació del Patronat Reial. Herrera va concebre el lloc més idoni i bell, que mai va somiar el monarca: el magnífic cub de Felip II. Per a la primera custòdia va designar Ayala que va entendre l'esperit de Felip II, li va entregar la seua vida i va acceptar tots els afanys que el projecte faraònic del rei, va anar generant. El reglament primigeni de l'arxiu és prova d'això.

Acompanyats per José Luís a través de les sales i dels documents, vam conèixer batalles, firmes i segells dels reis de l'imperi espanyol, tractats, escriptura codificada d'ambaixadors, butles papals...la història cobrava vida, des de la profunda comprensió d'este home, de tot el que ens anava narrant.

Ens va contar les últimes obres de remodelació de l'arxiu, en comunió amb l'arquitecte i amb l'administració: els problemes, els reptes i els encerts, i vaig pensar que entre ell i Diego d'Ayala, hi havia més en comú del que potser des de la perspectiva del nostre temps, es pot arribar a entendre.

Vam acabar recorrent la part interna dels murs de l'arxiu, caminant pel seu passeig de ronda i ens vam despedir de l'"Arxiver" de Simancas, home humil i afable, que ens va acollir amb les portes obertes perquè ens arribara la brisa intensa de la història. Escoltar el batec del cor de l'arxiu i de l'arxiver, va significar per a nosaltres l'oportunitat de sentir l'eternitat d'aquest treball i sobretot del treball ben fet dia a dia.

nos vendamos al mal postor de un progreso sin rumbo claro.

La visita a Simancas a través de la mirada de José Luís, nos adentró en lo más íntimo de nuestra esencia de archiveros: nos encontramos con Carlos V, monarca aún medieval, guerrero impenitente, encerrado en su pequeño cubo de "Carlos V", tras él Felipe II, primer monarca sedentario. Entendió el sentido de Estado reflejado en esa cita del historiador, que suele usar José Luís: "desde los papeles meneaba el mundo". El rey supo que los documentos eran poder, e inició una cruzada sin analogía con las batallas de su padre, a favor de su archivo, y dispuso como almirantes a Herrera y a Diego de Ayala: Visitó el archivo y se encerró entre sus muros, cautivado por lo que allí se gestaba, sin atender a los festejos de la villa en su honor. Con dificultades, las finanzas reales sufragaron los gastos de la construcción del archivo. Destinó al arquitecto que erigió su palacio, a construir las estancias de los documentos de su reinado y le pidió un bello aposento para la documentación del Patronato Real. Herrera concibió el lugar más idóneo y hermoso, que jamás soñó el monarca: el magnífico cubo de Felipe II. Para la primera custodia designó a Ayala que entendió el espíritu de Felipe II, le entregó su vida y aceptó todos los desvelos que el proyecto faraónico del rey, fue generando. El reglamento primigenio del archivo es prueba de ello.

Acompañados por José Luís a través de las salas y de los documentos, conocimos batallas, firmas y sellos de los reyes del imperio español, tratados, escritura codificada de embajadores, bulas papales...la historia cobrava vida, desde la profunda comprensión de este hombre, de todo lo que nos iba narrando.

Nos contó las últimas obras de remodelación del archivo, en comunión con el arquitecto y con la administración: los problemas, los retos y los aciertos, y pensé que entre él y Diego de Ayala, había más en común de lo que quizás desde la perspectiva de nuestro tiempo, se puede llegar a entender.

Acabamos recorriendo la parte interna de los muros del archivo, caminando por su paseo de ronda y nos despedimos del "Arxivero" de Simancas, hombre humilde y afable, que nos acogió con las puertas abiertas para que nos llegara la brisa intensa de la historia. Escuchar el latido del corazón del archivo y del archivero, significó para nosotros, la oportunidad de sentir la eternidad de este trabajo y sobre todo del trabajo bien hecho día a día.

Associació d'Arxivers i Gestors de Documents Valencians
Ap. de correus 95 - 46080 València
www.arxiversvalencians.org

CRÈDITS

Per col·laborar, dirigiu-vos a: butlleti@arxiversvalencians.org
Butlletí de l'Associació d'Arxivers i Gestors de Documents Valencians /núm. 39/
Octubre-desembre 2010. Publicació trimestral

Coordinació i redacció: David Seguí, Bernat Martí i Jesús E. Alonso.
Col·laboradors: Enric Marí, Víctor Almonacid, Fernando Gallego, Clara Herrera, Alfonso García, Noelia Plaza, Patricia Almansa, Inés Coronel i Maria del Olmo.
Agraïments: Joan Carles Faus, Noestic-al-Ioro i Safarrantxo.
Maquetació: Bernat Martí
ISSN: 1578-0538 D.L.: V-1127-2002
Associació d'Arxivers i Gestors de Documents Valencians (www.arxiversvalencians.org)
Apartat de correus 95. 46080 VALÈNCIA

COL·LABORA

